

М.Д. Чемич, д. мед. н., професор
Медичний інститут СумДУ, факультет післядипломної медичної
освіти, м. Суми

ЯКІСНА ПІСЛЯДИПЛОМНА МЕДИЧНА ОСВІТА – ЯКІСНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА

Основне завдання сучасної вищої медичної освіти та практичної охорони здоров'я – підвищення якості медичної допомоги населенню. Особливе значення в цьому відводиться післядипломній освіті, її етапності та послідовності, контролю якості навчання та практичної підготовки.

Підготовка лікарів-інтернів в інтернатурі, лікарів-курсантів на курсах підвищення кваліфікації в медичному інституті СумДУ на факультеті післядипломної медичної освіти базується на єдиній, цілісній системі політики держави, спрямованої на модернізацію освіти, запровадження новітніх інформаційно-освітніх технологій, наближення вищої освіти до європейських стандартів на засадах Болонського процесу.

Проводячи навчання на післядипломному етапі, враховуються соціально-економічні, виробничі, медико-гігієнічні, психологічні, педагогічні аспекти професійної діяльності лікаря. Вивчення особливостей і структури захворюваності північно-східного регіону України дозволило наблизити медичну освіту до кожного лікаря, надати йому при підготовці саме те, чим йому необхідно володіти сьогодні.

На сьогодні в Сумській області склалась складна кадрова ситуація: 5559,25 штатних посад лікарів, на яких працює 4123 лікарі. 241,0 штатних посад лікарів загальної практики-сімейної медицини зайнято 200 фізичними особами, з яких атестовано лише 79, що становить 39,5 %. Серед педіатрів вказані працівники становлять відповідно 311,5; 251; 165 (65,7 %), хірургів – 245,5; 197; 148 (75,1%), терапевтів – 478,5; 409; 278 (68,0 %), акушер-гінекологів – 277,5; 245; 197 (80,4 %), інфекціоністів – 82,75; 64; 45 (70,3 %), спеціалістів із організації охорони здоров'я – 340,25; 340, 170 (50 %). Із загальної кількості лікарів вказаних спеціальностей атестовано лише 63,4 %.

Кількість неукомплектованих лікарських посад по Сумській області складає 1435. У ряді районів, в тому числі і в м. Суми, наявний значний дефіцит лікарів. Вищепередане суттєвим чином впливає на показники медичного забезпечення населення області, викликає незадоволення жителів, особливо сільських районів.

З метою покращення та виправлення становища, в СумДУ створена належна матеріально-технічна база, яка є відповідною до вимог підготовки та післядипломного вдосконалення спеціалістів.

З 2003 року здійснюється підготовка лікарів-інтернів та магістрів за спеціальностями: акушерство-гінекологія, інфекційні хвороби, загальна практика-сімейна медицина, педіатрія, внутрішні хвороби, хірургія, радіологія. Про якісну підготовку свідчать високі результати складання ліцензійного іспиту “Крок-3” у 2007 році, вони є найвищими серед вищих навчальних медичних закладів України (загальний показник університету 81,2 %). За результатами державного ліцензійного іспиту „Крок-3” у 2007 році 12,1 % лікарів-інтернів увійшли у число 100 найкращих за рейтингом лікарів-інтернів України. Показники здачі ліцензійного іспиту „Крок-3” у 2005-2006 роках є також високими і становлять за спеціальностями: інфекційні хвороби – 82,2 %, терапія – 79,1 %, педіатрія – 79,5 %, загальна практика-сімейна медицина – 85,3 %, акушерство і гінекологія – 78,4 %, хірургія – 70,8 %.

Новим етапом у післядипломній підготовці стало проведення курсів тематичного вдосконалення лікарів: інфекціоністів, педіатрів, загальної практики-сімейної медицини, внутрішньої медицини, акушер-гінекологів, хірургів. Тематика удосконалення враховує сучасні актуальні питання надання медичної допомоги мешканцям Сумщини з виконанням випускних робіт кожним курсантом та впровадженням їх у лікувально-профілактичних закладах області. Усе це дає змогу ефективно проводити контроль засвоєння знань та практичних навичок, підвищити зацікавленість керівників ЛПЗ в участі лікарів на курсах. Підвищення кваліфікації в 2007 році на курсах тематичного вдосконалення пройшли біля 400 лікарів. Наявні матеріали свідчать про успішне, високоефективне та якісне проведення курсів тематичного вдосконалення лікарів (публікації в обласній медичній газеті, листи курсантів начальнику УОЗ Сумської обласної державної адміністрації та ректору СумДУ, результати анонімного опитування лікарів-курсантів тощо).

У клінічній ординатурі за останні 5 років навчалася 61 особа, із них 43 на контрактній основі. На сьогоднішній день у клінічній ординатурі займається 5 лікарів.

Все це підтверджує, що Сумський державний університет є спроможним організувати повноцінну післядипломну освіту в умовах своїх клінічних підрозділів.

Таким чином, оволодіння знаннями та практичними навичками – важливий етап у здійсненні післядипломної підготовки лікаря, але сучасні умови роботи медичної служби вимагають подальшого її удосконалення, поглиблення та розширення. Вивчення регіональних особливостей і структури захворюваності сприятиме покращенню післядипломного навчання, створенню діючої системи безперервного професійного розвитку лікарів.